

ОДБРАЊЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ У 1986. ГОДИНИ

Желько Сабол, стручни секретар — уредник Централне редакције Енциклопедије Југославије у Југославенском лексикографском заводу у Загребу: „Доказна вредност вештачења рукописа“ — одбранио 7. IV 1986.

Мирјана Обретковић, предавач Више школе за социјалне раднике у Београду: „Функција органа старатељства у породично-правној заштити деце“ — одбранила 5. VI 1986.

Витомир Унковић, саветник у Комисији Извршног већа Сабора СР Хрватске за односе са верским заједницама: „Верске заједнице у увјетима настанка и развоја нове Југославије 1941—1971.“ — одбранио 25. VI 1986.

Зорица Мршевић, истраживач у Институту за криминолошка и социолошка истраживања у Београду: „Обавезна одбрана у кривичном поступку“ — одбранила 2. VII 1986.

Владимир Водинелић, асистент Правног факултета у Београду: „Јавно и приватно право“ — одбранио 6. X 1986.

Илија Бабић, судија Управног суда СР БиХ: „Уговор о угоститељској остави“ — одбранио 9. X 1986.

Небојша Вучинић, асистент Правног факултета у Титограду: „Мореузи у међународном праву“ — одбранио 9. X 1986.

Сава Арсенов, самостални саветник у Савезном бироу за запошљавање у Београду: „Перспективе дугорочног развоја југословенске привреде и проблем запослености“ — одбранио 10. X 1986.

Гордана Милосављевић, истраживач у Институту за међународну политику и привреду у Београду: „Савремени развој кинеско-америчких односа“ — одбранила 13. X 1986.

Владимир Ортаковски, — Републички комитет за међународне односе у Скопљу: „Блискоисточни конфликт и палестинско питање“ — одбранио 15. X 1986.

Драгица Вујадиновић-Милинковић, асистент Правног факултета у Београду: „Будимпештанска школа — теорија радикалних потреба“ — одбранила 29. X 1986.

Павле Остојић, секретар Координационог одбора за самоуправно организовање и удруживање у Привредној комори Црне Горе: „Правни субјективитет основне организације удруженог рада“ — одбранио 5. XI 1986.

Љубомир Прелић, заменик јавног тужиоца у Окружном јавном тужилаштву у Београду „Порнографија и криминалитет“ — одбранио 18. XI 1986.

Ружица Ковач-Жндеришић, асистент Економског факултета у Суботици: „Промене начина живота становништва Југославије — прилог истраживању социјалне структуре“ — одбранила 4. XII 1986.

Тркуља Јовица, асистент Правног факултета у Београду: „Преиспитивање теоријског концепта диктатуре пролетаријата“ — одбранио 4. XII 1986.

Боса Ненадић, самостални саветник за уставна питања у Скупштини СФРЈ: „Веће република и покрајина Скупштине СФРЈ“ — одбранила 10. XII 1986.

ОДБРАЊЕНЕ МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ У 1986. ГОДИНИ

Љубисав Јоловић, професор Образовног центра трговинске струке у Београду: „Лична и колективна потрошња у систему проширене друштвене репродукције“ — одбранио 23. јануара 1986.

Олга Борчић, виши судски саветник у Савезном суду у Београду: „Захтев за ванредно преиспитивање правноснажне пресуде у кривичном поступку“ — одбранила 21. фебруара 1986. године.

Сера Секулић, „Економска комисија за Африку економског и социјалног савета УН као председник у закључивању међународних уговора“ — одбранила 21. марта 1986. године.

Ћејешич Магдолна, асистент Правног факултета у Новом Саду: „Уговор о куповини и продаји према одредбама Зборника lex romana visigothorum“ — одбранила 14. априла 1986.

Павле Васиљевић, правник у Институту за међународну политику и привреду у Београду: „Учешће синдиката у доношењу самоуправних општинских аката“ — одбранио 30. априла 1986.

Мирко Тошић, Привредна комора Југославије: „Систем и политика пореза и доприноса у СР Србији, ван покрајина, у периоду од 1965. до 1976. године“ — одбранио 23. маја 1986.

Јасминка Хасанбеговић, асистент Правног факултета у Београду: „Перелманова правна логика као нова реторика“ — одбранила 23. маја 1986.

Шалета Буровић, правник у Стручној служби Извршног већа Скупштине СР Црне Горе: „Престанак уговора о заједничком улагању средстава страних лица у домаће организације удруженог рада и право на репартицију средстава“ — одбранио 27. маја 1986.

Марко Рајчевић, асистент Правног факултета у Бања Луци: „Провизија код уговора робног промета са елементима мандата“ — одбранио 27. маја 1986.

Јасна Љубичић, асистент Правног факултета у Осиеку: „Право на самоодбрану у савременом међународном праву“ — одбранила 28. маја 1986.

Ксенија Савин, виши истраживач у Институту за криминолошка и социолошка истраживања: „Друштвени углед и професионална идеологија лекара“ — одбранила 29. маја 1986.

Веселин Церовић, саветник за правна питања у Здруженом савезу Србије: „Држава као субјект међународног привредног права“ — одбранио 30. маја 1986.

Станка Стјепановић, судија Окружног суда у Славонској Пожеги: „Улога органа старатељства у односима између родитеља и деце“ — одбранила 12. јуна 1986.

Ана Шарић, спољни сарадник у Центру за међународно право Института за међународну политику и привреду: „Особености међународних организација створених робним споразумима“ — одбранила 16. јуна 1986.

Стана Радисављевић, професор II економске школе у Београду: „Економско-финансијски аспект положаја науке и научноистраживачког рада у Југославији“ — одбранила 18. јуна 1986.

Милан Гашовић, стручни сарадник за робни пласман у СОУР-у „Први партизан“ у Београду: „Маркетинг у самоуправној привреди“ — одбранио 20. јуна 1986.

Силвија Петрић, асистент Правног факултета у Сплиту: „Уговор о лонх послу у међународном промету“ — одбранила 23. јуна 1986.

Драган Вучинић, економиста у Институту за системе планирања и управљања: „Значај акумулације за репродукцију друштвене својине“ — одбранио 23. јуна 1986.

Веселин Шуковић, асистент Правног факултета у Титограду: „Арбитражни споразум и утврђивање надлежности арбитраже“ — одбранио 23. јуна 1986.

Данило Пашајлић, „Контрола уставности и законитости самоуправних општинских органа са посебним освртом на улогу уставног суда“ — одбранио 25. јуна 1986.

Светко Керановић, руководиоца у радној организацији „Будућност“ у Београду: „Самоуправљање у Југославији као облик одумирања државе“ — одбранио 26. јуна 1986.

Ранко Принцип, стручни сарадник у „Кооп-инвесту“ у Београду: „Стратегија развоја супституције увоза и теорија структуралне зависности и неједнаке размене (са посебним освртом на радове Франка, Емануела и Амина)“ — одбранио 27. јуна 1986.

Хасиба Хрустић, Апотекарска радна организација „Београд“: „Економски односи Југославије са земљама у развоју — са посебним освртом на својинске односе као специфичним фактором развоја“ — одбранила 30. јуна 1986.

Страхиња Лазих, заменик републичког друштвеног правобраниоца самоуправљања у Београду: „Облици и субјекти друштвене заштите друштвене својине“ — одбранио 30. јуна 1986.

Љубомир Милић, секретар Скупштине општине Чукарица: „Правни режим екстрадиције у двостраним међународним уговорима Југославије и других земаља“ — одбранио 1. јула 1986.

Мирјана Пращић, руководиоца Одсека за нормативну делатност у здравственој заштити у Републичкој самоуправној интересној заједници у Београду: „Самоуправни односи у области здравствене заштите“ — одбранила 1. јула 1986.

Мо Нонгхиан, „Нехат у југословенском кривичном праву“ — одбранила 1. јула 1986.

Нада Бодирога, асистент Правног факултета у Мостару: „Остваривање концепције заснивања радног односа с посебним освртом на праксу судова удруженог рада у СР БиХ“ — одбранила 1. јула 1986.

Јанко Ницовић, Градски СУП Београд: „Савез комуниста Југославије као носилац социјалистичке самоуправне демократије“ — одбранио 26. септембра 1986.

Владо Белај, асистент Правног факултета у Осиеку: „Цена — елемент уговора у привреди“ — одбранио 5. новембра 1986.

Петар Милутиновић, виши правни референт у СДК у Ваљеву: „Компензација корисника друштвених средстава“ — одбранио 12. новембра 1986.

Драган Радуловић, асистент Филозофског факултета у Београду: „Обележја проституције као друштвене девијације у савременом југословенском друштву“ — одбранио 2. децембра 1986.

Фране Шаго, правник у правној служби општине Трогир: „Ставови италијанске комунистичке партије о путевима прелаза у социјализам“ — одбранио 4. децембра 1986.

Веселин Павићевић, асистент у Институту за друштвено-економска истраживања у Титограду: „Делегатски изборни систем — нормативно и стварно (искуства у СР Црној Гори 1974—1982)“ — одбранио 18. децембра 1986.

Зорица Дабовић, руководиоца сектора за правне, кадровске и опште послове у ООУР-у за вучу возова Краљево: „Поступак заснивања радног односа и доношење одлуке у основној организацији удруженог рада“ — одбранила је 23. децембра 1986.

Jaffar Abed Almahdi Sahib, „Утицај Шат Ел-Араба на односе Ирака и Ирана“ — одбранио 25. децембра 1986.

ИЗБОРИ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ У 1986. ГОДИНИ

Савет Правног факултета Универзитета у Београду у проширеном саставу на III седници од 23. априла 1986. године на предлог Наставно-научног већа Факултета, изабрао је:

др Александра Ивића, доцента, за ванредног професора за предмет Друштвена својина и самоуправљање;

Рајка Јелића, асистента-приправника поново за асистента-приправника за предмет Друштвена својина и самоуправљање.

Савет Правног факултета Универзитета у Београду у проширеном саставу на IV седници од 25. јуна 1986. године на предлог Наставно-научног већа Факултета, изабрао је:

др Мирјану Тодоровић, доцента, поново за доцента за предмет Општа социологија;

мр Маринку Цетинић, асистента, поново за асистента за предмет Кривично право.

Савет Правног факултета Универзитета у Београду у проширеном саставу на V седници од 2. октобра 1986. године на предлог Наставно-научног већа Факултета, изабрао је:

др Дејана Поповића, доцента, за ванредног професора за предмет Финансије и финансијско право.

СТУДЕНТИ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ НАГРАБЕНИ ЗА НАЈБОЉИ УСПЕХ У ШК. 1985/86. ГОДИНИ

Новчаном наградом у износу од 10.000 динара за показани успех у школској 1985/86. години, поводом Дана Републике 29. новембар 1986. године, награђени су студенти који су завршили годину са просечном оценом 9,00 до 10,00:

На I години студија:

1. <i>Горан Перковић</i>	10,00
2. <i>Александра Станковић</i>	10,00
3. <i>Саша Миловановић</i>	9,85
4. <i>Срђан Перковић</i>	9,85
5. <i>Жељко Шевић</i>	9,85
6. <i>Слободан Мартиновић</i>	9,71
7. <i>Гордан Стефановић</i>	9,71
8. <i>Младен Стијовић</i>	9,71
9. <i>Наталија Боровић</i>	9,14
10. <i>Весна Јаношевић</i>	9,14
11. <i>Владимир Стољковић</i>	9,14
12. <i>Наташа Говедарица</i>	9,00
13. <i>Саша Ковачев</i>	9,00
14. <i>Татјана Миладиновић</i>	9,00
15. <i>Наташа Вучковић</i>	9,00
16. <i>Владимир Жарковић</i>	9,00

На II години студија:

1. <i>Саша Драјић</i>	10,00
2. <i>Мирко Петровић</i>	9,85
3. <i>Бојана Перовић</i>	9,71
4. <i>Владимир Козар</i>	9,57
5. <i>Драшко Петровић</i>	9,42

6. Даница Дражић	9,28
7. Драгиња Костовски	9,28
8. Катарина Лазаревић	9,14
9. Александра Станисављевић	9,14
10. Гордана Стојковић	9,14
11. Дејан Давидовић	9,00
12. Бранислав Кнежевић	9,00
13. Зоран Рафаиловић	9,00

На III години студија

1. Гордана Илић	10,00
2. Горан Свилановић	10,00
3. Душан Јаковљевић	9,75
4. Слободан Панов	9,75
5. Саша Бован	9,37
6. Драган Бокић	9,00

На IV години студија

1. Султан Фератовић	10,00
2. Ненад Вучинић	9,62
3. Славољуб Царић	9,37
4. Небојша Јовановић	9,37
5. Милан Павић	9,00
6. Мирослав Прцовић	9,00

За успех у студијама као најбоље дипломирани студент награђен је *Небојша Јовановић*, студент Правног факултета у Београду са просечном оценом 9,76 — новчаном наградом у износу од 25.000 динара.

Припремио
Владимир Зечевић

НАСТАВА МЕЂУНАРОДНОГ ЈАВНОГ ПРАВА НА ПРАВНИМ И ДРУГИМ ФАКУЛТЕТИМА У ЈУГОСЛАВИЈИ

Катедра за Међународно право и међународне односе организовала је на Правном факултету у Београду 23. и 24. маја 1986. године интер-катедарски састанак са темом: *Настава Међународног јавног права на правним и другим факултетима у Југославији*. На овом састанку присуствовало је око 25 учесника са готово свих правних факултета у земљи (Београда, Крагујевца, Љубљане, Мостара, Новог Сада, Ријеке, Сарајева, Сплита, Титограда и Загреба). Да би се што свестраније размотрило питање наставе Међународног јавног права Катедра је на овај састанак позвала и стручњаке за међународно право који раде у институтима и појединим државним органима.

За интеркатедарски састанак припремљена су два реферата и то: проф. др Владимира-Ђура Дегана, *Настава Међународног права на правним и политичким факултетима у Југославији* и проф. др Момира Милојевића, *Организација наставе из Међународног права*. У рефератима је на сажет начин приказана настава међународног јавног права. Део реферата проф. Дегана сачињен је на основу одговора на упитник који је био упућен свим катедрама за међународно право на правним и политичким факултетима у земљи. У реферату проф. Милојевића су, поред облика наставе предвиђене статутима (предавања, вежбе, семинари), подробно анализирани и оне форме рада које нису прописане,

али постоје у пракси (клубови за УН, студентске стручне групе, студијске групе, отворени састанци катедри и сл.).

Основне теме о којима се расправљало могле би се свести на питања: да ли се међународно право предаје исувише „класично“, како осавременити програме и наставне планове? Има ли у програмима и уџбеницима „историцизма“ и како га се ослободити; да ли међународно јавно право предавати имперсонално или са становишта одређених субјективних ситуација; какво је учешће међународног права у вајању општег лика правника; како наћи праву меру између излагања општих теоријских знања и онога што се обично назива „потреба праксе.“

Један број учесника у дискусији истицао је да би требало програм и наставу међународног јавног права конципирати тако да у што већој мери служи конкретним интересима и потребама земље. Други, пак, не оспоравајући такву потребу, указивали су да је тешко створити такав концепт међународног права. Међународно јавно право је у неку руку космополитско и као такво нужно упућено на „сличне“ програме и „сличне“ уџбенике у иностранству.

Више учесника у дискусији је истакло да би предмет Међународно јавно право требало тако предавати да у што већој мери користи дипломираним правницима у пракси. Напоменуто је да наши преговарачи, који учествују у закључењу великих послова које обавезују нашу привреду, па и земљу у целини не знају међународно право. Често у овим преговорима учествују недовољно стручни правници или, пак, лаици — економисти, комерцијалисти, инжењери, директори... Понекад се у многим предузећима, посебно у великим системима, фетишизира техничка интелигенција — инжењери закључују уговоре, а правници навлаче одијум. Све ово доводи до тешких последица за привреду земље (на пример закључење уговора о изградњи петрохемијског комбината на Крку). Неки учесници у дискусији су истакли да недовољна стручност дипломираних правника за закључење ових уговора није само „грех“ програма и наставе Међународног јавног права, већ и неких других дисциплина као што су Међународно приватно право, Међународно привредно право и сл. Често се, на пример, у великим пословима избегавају арбитражне клаузуле, иде се на поравнање и тада губи. Указано је да правници површно познају екстрадицију што доводи до нестручних пресуда и решења неких наших судова.

Посебне тешкоће у настави Међународног јавног права, па и у студирању права уопште, изазива недовољно опште знање које су студенти понели из данашњих средњих школа о чему ће касније бити више речи. Студенти недовољно знају англосаксонско право, судску праксу, као и југословенску праксу, тешко схватају стварање обичаја итд. Користиће праксе, посебно југословенске, може се поправити на вежбама и показати колико је оно што се апстрактно учи од важности за праксу. Ради обогативања знања из праксе било би корисно да Савезни секретаријат за иностране послове пружи податке који су доступни.

Истакнуто је да би у програмима и настави Међународног јавног права требало посветити још више пажње неким актуелним и важним областима као што су: извори међународног права, одговорност држава, имунитет држава, дипломатски имунитет, имунитет ратног брода, арбитражни и судски поступак, Европска заједница, SEV, GAT, UNCTAD итд.

Међутим, требало би водити рачуна и о могућностима студената да савладају сву материју. Неки учесници интеркатедарског састанка сматрају да би програме требало свести на оно што је битно — да се одређене области знају добро — а не све по мало. Програму не би требало прилазити као догми. Студентима у настави смета претерано набрајање чињеница, преоптерећене фус-ноте у уџбеницима и сл. Неопходна је селекција чињеница. Засути многобројним чињеницама, студенти се не могу снаћи у том мору података па је потребан одређени степен уопштавања. По себи се разуме да ту не треба ићи у крајности, већ наћи праву меру између општег и конкретног.

Једно од питања које је изазвало највише контроверзи и извесну полемику било је да ли предавати међународно јавно право имперсонално-

но, или више са становишта одређених субјективних ситуација. Једни су били за овај други приступ, док су неки учесници у расправи пошши од чињенице да је програм међународног јавног права, односно сама дисциплина, у ствари систем института и општих појмова и да је као такав претежно „имперсоналан“. То нужно укључује конкретизацију тих општих појмова на субјективне ситуације. Другим речима, требало би нормативни садржај института објашњавати тако да то одражава потребе наставе. Саме субјективне ситуације — тј. права и дужности — остаје наставницима да кроз наставу објасне.

Један број учесника дискусије сматра да су програми и неки учесници Међународног јавног права оптерећени историцизмом, институтима који су већ превазиђени (историјат режима пловидбе на Дунаву, протекторат, старатељство и сл.). Други, пак, сматрају да се тзв. „историцизам“ често напада, а да не постоји сагласност шта тај појам обухвата. Студенти ће боље разумети данашњи режим пловидбе на Дунаву ако знају како је била регулисана пловидба у ранијим периодима.

Што се тиче облика наставе, изнета су мишљења да би требало оптимално комбиновати предавања, вежбе и семинаре. Вежбе би требало да понесу велики терет у продубљивању материје и објашњавању примера из праксе. Семинарски радови се најчешће заснивају на препречавању чланака и монографија, а мање на анализи позитивног права судских одлука и сл. Истакнуто је да су семинари погодна форма кроз коју студенти могу да се обуче за самостални рад и тако у већој мери постану — како се то радо каже — активан субјект наставе. Поред семинара — пре последипломских студија — требало би наћи најпогодније облике рада са најбољим студентима (студијске групе, студентске стручне групе и сл.).

Константовано је да се Међународно јавно право — осим на Правном факултету у Љубљани где је на четвртој години — предаје на свим правним факултетима у земљи на трећој години. (На Правном факултету у Нишу је пре неколико година пребачено са друге на трећу годину студија.) Већина учесника у дискусији је сматрала да је, с обзиром на природу и садржину овог предмета Међународни односи, најбоље да и даље буде на трећој години. За предмет Међународни односи је речено да би било повољније за студенте да се предаје на другој години студија.

Будући да је овај интеркатедарски састанак замишљен као скуп наставника Међународног јавног права, како се правних, тако и са факултета политичких наука, ова чињеница је увек била присутна и у рефератима (у реферату проф. Дегана је посвећен посебан део о настави Међународног јавног права на ФПН), а исто тако и у дискусији. Од четири факултета политичких наука код нас, осим на ФПН у Загребу, предаје се Међународно јавно право, било под тим именом или, пак, као на Факултету за социологију, политичке науке и новинарство у Љубљани, у оквиру предмета Међународни односи. Додуше, с обзиром на постојање различитих смерова на овим факултетима, овај предмет ни на једном није обавезан за све студенте. Изражено је мишљење да би предмет Међународно јавно право требало и на факултетима политичких наука предавати слично као и на правним факултетима. Међународно право је једна те иста дисциплина ма где се оно предавало. „... Међународно право не би требало прилагођавати посебним сврхама — било реалним, или претпостављеним... Треба очувати чистоћу дисциплине...“ — рекао је један од учесника овог састанка. Према овом мишљењу, неопходна разлика која је потребна с обзиром на профиле стручњака које дају ова два факултета, постигла би се кроз рад на вежбама и семинаре, истицањем оних садржаја који су потребнији правнику или политикологу.

Поред напред изложених доста критичких оцена о настави Међународног јавног права, било је мишљења да смо можда преоштри у оцини укупне наставе из овог предмета у нас. Наиме, наши студенти гледано у целини, понесу са факултета довољно знања из међународног јавног права. То се можда најбоље види управо кад оду у иностранство на последипломске студије, специјализацију и сл. Они се тамо

врло брзо сналазе, раде семинарске радове, нормално прате наставу и са успехом завршавају студије. Како је то речено, у иначе доста општром реферату проф. Дегана. „... Ипак, укупно узевши, Југославија је једна од ретких земаља која сразмерно својој величини има знатан знанствени и педагошки потенцијал у међународном јавном праву.“

Каква је предспрема средњошколца за правне студије и посебно за изучавање међународног права? Са којим проблемима и тешкоћама се током студија суочавају данашњи „усмерењаци“? Безмало да није било учесника у расправи који се није позабавио овим питањима. Истакнуто је да би се у средњим школама правне струке — из којих сразмерно долази и највише кандидата на правне студије — требало више да учи историја и географија, а не „пародије неких правних предмета“. Наведено је, на пример, да се у неким средњим правним школама чак уопште и не учи географија! (Нови Сад), или, пак, ако се учи то је недовољно и површно (правно-биротехничка школа у Београду и средња правна школа у Загребу). Средње правне школе су првобитно замишљене да буду за већи део ученика крај образовања и да дају неко заокружено знање за послове у пракси. Но, готово сви ученици који дипломирају у овим школама уписују се на студије — по правилу се већина њих уписује управо на правне факултете. Све ово и доводи до кључног проблема: нити су ови ученици образовани у довољној мери за праксу, нити су, понели довољно општих знања (географија, историја, филозофија, логика...) неопходних за успешно студирање права, посебно кад се ради о међународном јавном праву.

Зато је био једнодушан став интеркатедарског састанка да се упути писмо како факултетским органима, тако и одговарајућим републичким комитетима за образовање, у коме би се указало на ове проблеме.

Предложено је да се између катедара врши размена информација, литературе и библиотечких билтена. Неколико учесника у дискусији је предложило да се испита могућност писања заједничког уџбеника међународног права.

Договорено је да се интеркатедарски састанци одржавају сваке године, а да теме убудуће буду уже и конкретније. Предложено је да тема следећег интеркатедарског састанка буде настава на последипломским студијама и да се овај састанак одржи 1987. године на Правном факултету у Мостару.

И овај интеркатедарски састанак је показао традиционално прису и корисну сарадњу интернационалиста из целе земље. Они успешно сарађују и кроз Југословенско удружење за међународно право, комитета ИА, комисије и радне групе ССИП-а итд. На овом састанку је констатовано да је JUMP једно од ретких научних удружења у земљи у чијем је називу остао атрибут југословенско.

Момчило Ристић

РАД ОПШТЕГ СЕМИНАРА КАТЕДРЕ ЗА ПОЛИТИЧКЕ НАУКЕ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ У ШКОЛСКОЈ 1985—1986. ГОДИНИ

Прошла је трећа година откако је обновљен рад Општег семинара Катедре за политичке науке. Иако и даље номинално катедарски, Општи семинар је и у трећој години постојања својим функционисањем потврдио да представља у правом смислу речи општефакултетску институцију. Користећи досадашња искуства. Општи семинар је стварно постао организациони и институционални облик повезивања наставног и научног рада на Правном факултету. (Као спој научноистраживачког и наставног рада на Факултету, Општи семинар је омогућио саопштавање најновијих и најважнијих резултата научног истраживања настав-

ника и сарадника, предавања наставника са других факултета, предавања наставника из иностранства и дискусије о објављеним књигама и другим научним радовима. Оваква оријентација у раду Општег семинара у потпуности је прихваћена на Факултету и потврђена кроз ангажовање широког круга угледних наставника свих профила, сарадњу са другим угледним научним и наставним институцијама и показано интересовање за теме одржаних предавања и дискусија.

Општи семинар је у школској 1985—1986. години почео да ради после избора новог руководства Семинара. За шефа Општег семинара изабран је професор др Стеван Врачар, за заменика шефа Општег семинара доцент др Данило Баста и за секретара Општег семинара асистент мр Драган Митровић. Званично, међутим, Општи семинар је почео да ради 16. октобра 1985. године, а престао 24. априла 1986. године. У том периоду одржано је једанаест састанака, и то следећим редом:

16. октобра 1985. године — председник Краљевске академије за књижевност, историју и старине у Стокхолму, академик др Стиј Стренхолм: „Филозофија нордијског права — нордијски реализам“ (предавање је одржано у сарадњи са Српском академијом наука и уметности).

31. октобра 1985. године — академик др Радомир Лукић: „Спор око метода у правној науци“;

7. новембра 1985. године — доцент др Стеван Лилић: „Кибернетска модалистика и управна функција“;

14. новембра 1985. године — професор др Борислав Т. Благојевић: „Сукоб закона као редовна појава савременог права“;

21. новембра 1985. године — доцент др Драгољуб Поповић: „Одговорност за опасну делатност у југословенском праву“;

19. децембра 1985. године — академик др Јован Борђевић: „Социјализам и његови облици“;

26. децембра 1985. године — професор Факултета политичких наука у Београду др Најдан Пашић: „Развитак самоуправљања и нормативна сила државе“;

9. јануара 1986. године — професор Факултета политичких наука у Београду, др Војислав Становчић: „Легитимност политичке власти“;

6. марта 1986. године — професор др Стеван Борђевић: „Међународноправни континуитет југословенске државе“;

20. марта 1986. године — „Дискусија о књизи: Војин Димитријевић, *Страховлада. Оглед о људским правима и државном терору*, Београд, 1985, изд. „Рад“, стр. 231; уводну реч дали су: доцент др Мирјана Тодоровић, професор др Стеван Врачар и аутор, професор др Војин Димитријевић;

24. априла 1986. године — дописни члан Српске академије наука и уметности, професор др Миодраг Јовичић: „Конфедерални елементи у југословенском федералном уређењу“.

У разговорима који су вођени после предавања, учествовали су подједнако наставници и сарадници, студенти-последипломци и студенти с општег курса, као и наставници, научни посленици и други гости као и заинтересовани учесници. Актуелности тема, значају, научном нивоу и тону предавача подједнако су били примерени прилози учесника у разговорима који су вођени поводом сваке од наведених тема. Драгоцено знање и искуство предавача на најбољи могући начин се преплитало с излагањима, запажањима, асоцијацијама и отвореном радозналости учесника на састанцима. Тако се још једном показало да је у богатом и разноврсном низу активности Факултета делатност Општег семинара попунила упражњене просторе научноистраживачког и наставног рада за којим Факултет има објективну потребу а нема праву замену. Састанцима Општег семинара присуствовао је различит број учесника — од двадесетак до сто—сто десет; у просеку по четрдесет осам учесника на сваком састанку.

Општефакултетски карактер, ширина и разноврсност тема, научни и академски углед учесника, сарадња са другим научним и наставним институцијама као и показано интересовање изискују убудуће адекватна организациона и правна решења којима ће се на обухватан начин решити питања везана за постојање и функционисање Општег семинара. При томе, свакако треба имати у виду природу и значај ове делатности као облика повезивања и афирмисања наставног и научног рада на Факултету. Тек након тога, може се сматрати да је стварном статусу Општег семинара прилагођен његов правни статус. С друге стране, формирање и функционисање Општег семинара, а посебно његово формално прерастање у Општи семинар Правног факултета у Београду, ни на који начин не доводи у питање постојање и рад катедарских семинара. С обзиром на досадашња искуства у раду катедарских семинара, делатности Општег семинара и катедарских семинара могле би се успешно допуњавати.

Поред наведених активности, делатност Општег семинара у четвртој години његовог постојања и функционисања обухватала би и јавне расправе о значајним питањима правног живота и политичког система и дискусије о научним пројектима и резултатима научних истраживања.

Упоредо с оствареним и планираним активностима, посебна пажња у протеклом периоду била је посвећена развијању интересовања за научни рад, правничком образовању и информисању млађих наставника, сарадника и студената на свим степенима и годинама студија. На тај је начин научноистраживачка делатност на најбољи могући начин употпуњавана с наставном и образовном делатношћу на Семинару.

У протеклој школској 1985—1986. години Општи семинар је оправдао своје постојање и функционисање, потврдио и још више афирмисао значај своје делатности и показао да као спој научноистраживачког и наставног рада на Факултету представља јединствену институцију.

мр Драган Митровић

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА ПОВОДОМ ОСАМДЕСЕТ ГОДИНА ИЗЛАЖЕЊА „АРХИВА ЗА ПРАВНЕ И ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ“ (1906—1986)

У присуству великог броја научних, културних и јавних радника, у Сали Народне библиотеке Србије у Београду одржана је дана 9. октобра свечана академија поводом осамдесет година излажења нашег најстаријег живог часописа у области права „Архива за правне и друштвене науке“. Свечани скуп је отворио председник организационог одбора Миодраг Трифуновић, а затим су говорили: Иво Врандечић, у име Скупштине СФРЈ, Милан Зечевић, у име Савеза удружења правника Југославије, Обрен Станковић, у име Правног факултета у Београду као оснивача „Архива“, Јован Борђевић, о улози „Архива“ у развоју права и Ковиљка Романић, у име читалаца „Архива“.

Доносимо реч главног и одговорног уредника „Анала“, професора Обрена Станковића.

Другови и другарице,

Чини ми част и задовољство да у име Правног факултета у Београду и часописа „Анали Правног факултета у Београду“ честитам Савезу удружења правника Југославије значајан јубилеј — осамдесет година излажења „Архива за правне и друштвене науке“. Задовољство је утолико веће што су ова два часописа у најближем сродству: осам-

десетогодишњак „Архив“ је тачно половину свога века, од покретања 1906. године па закључно са 1945. годином, проживео у правничком здању у Булевару револуције 67, као гласило Правног факултета у Београду. За то време његови главни и одговорни уредници били су професори овог Факултета: Коста Кумануди, Драгољуб Аранђеловић, Чедомиљ Митровић, Михаило Илић, Борбе Тасић и Јован Борђевић, данашњи главни и одговорни уредник, који је са својим колегама часопис обновио већ у првој години ослобођене Југославије, и коме изражавам посебну захвалност.

Као часопис Правног факултета у Београду, „Архив за правне и друштвене науке“ красиле су особине које данас можемо с поносом истаћи: а) пре свега, висок теоријски и стручни домет његових прилога, од којих неки спадају у најбоље странице наше правне књижевности; б) затим, отвореност према другим срединама: иако гласило једне институције, његово гостопримство уживали су сарадници из свих крајева земље, нарочито Загреба и Љубљане (а и читаоци су му били из целе земље); в) вредност излагања, која изгледа нестварна: часопис се обавезно сваког 25. у месецу налазио на столовима својих претплатника, без дана закашњења; г) схватање да се право успешно може изучавати само у вези са другим друштвеним наукама, што је уткано у сам назив часописа; д) најзад, да се њиме треба бавити не само тумачећи га већ и критички, и то не само са тачака гледишта само њему својствених, већ и са гледишта једног система вредности: етичких, друштвених, националних и других. Двојица његових главних уредника, професори Михаило Илић и Борбе Тасић платили су своја демократска и антифашистичка уверења највећом људском ценом: слободом у мучилишту на Бањици и животима на губилишту у Јајинцима. (*))

Чини част Правном факултету у Београду што је његов „Архив“, са угледом и оријентацијом које је имао, почев од 1946. наставио да излази као орган Савеза удружења правника Југославије, најмасовније организације југословенских правника. Његово место на Правном факултету у Београду попунили су „Анали“, као други изданак из правничког стабла факултетског „Архива“, настављајући тако паралелно са данашњим „Архивом“, један континуитет започет 1906. године.

У земљи у којој је било много стваралачког ентузијазма али и много разарања, много прекидања и почињања изнова а мало настављања започетог, осамдесет година непрекидног излагања јденог часописа је догађај чији значај превазилази област права, и који сведочи о сазревању једне нове свести. Пређени пут нас обавезује, охрабрује и подстиже да дело које је започето 1906. и траје до данас, продужимо, унапређујући га у границама наших моћи, на добробит наше правне науке, културе и читавог нашег друштва.

(*)) Михаило Илић је стрељан у Јајинцима, док тачно место погубљења Борба Тасића још увек није поуздано утврђено.